

ца, однос чешког идентитета и мешовитих бракова, породица као преносилац и чувар морала и др.).

Павел Цихлар (лектор чешког језика на Филолошком факултету у Бања Луци) обратио је пажњу на живот Чеха у Босни и Херцеговини, пре свега на рад њихових удружења у Републици Српској и Федерацији БиХ. Др Слободан Селинић (виши научни сарадник Института за новију историју Србије из Београда) је у склопу истраживања југословенско(српско)-чехословачких(чешких) књижевних веза, посебно истакао улогу Јаре Рибникар у њима.

Ово окупљање српских и чешких научника и представљање резултата истраживања неких битних сегмената живота Чеха у Србији и окружењу, било је праћено веома садржајном дискусијом током оба дана конференције. Посебан тон дискусији је дало изношење научних сазнања и личних искустава о животу у национално мешовитим породицама. Значај чешке мањине у Србији/Југославији, далеко превазилази могућности једне стручне конференције, па се надамо да ће сличних окупљања научника бити и у блиској будућности. Зато радује најава организатора да ће наставити да трага за научним проучавањем појава, догађаја и личности из прошлости, али и садашњости Чеха у Србији. Стога очекујемо одржавање сличне конференције и идуће године.

Слободан СЕЛИНИЋ

Међународна конференција *Нови поредак Југоисточне Европе после Првог светског рата. Планови, реализација, последице* /*Die Neuordnung Südosteuropas nach dem Ersten Weltkrieg. Pläne, Umsetzung, Folgen*, Београд, 31. 10. – 2. 11. 2019.

У организацији Института за новију историју Србије, Института за подунавскошвапску историју и географију (Institut für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde) и Комисије за историју и културу Немаца у југоисточној Европи (Kommission für Geschichte und Kultur der Deutschen in Südosteuropa) одржан је у Институту за новију историју Србије у Београду међународни научни скуп *Нови поредак Југоисточне Европе после Првог светског рата. Планови, реализација, последице* (*Die Neuordnung Südosteuropas nach dem Ersten Weltkrieg. Pläne, Umsetzung, Folgen*).

Скуп је отворен у четвртак 31. октобра уводним предавањем проф. Волфганга Хепкена (Wolfgang Hörken) са Универзитета у Лајпцигу, који је говорио о културним и друштвеним амбивалентностима међуратне југоисточне Европе, са посебним освртом на Југославију и Бугарску. Указујући

на „истовременост неистовременог“ (*Gleichzeitigkeit des Ungleichzeitigen*), описао је друштва југоисточне Европе као друштва „хибридне модерности“.

Током два дана учесници конференције су отворили питања политичких, територијалних, привредних, друштвених, културних последица које су крај Првог светског рата, распад Хабзбуршког, Руског и Османског царства и мировни уговори из 1919–1920. имали по државе и становништво југоисточне Европе. У оквиру четири тематски организована панела, о мировним уговорима, привредним реформама, питању мањина и спољне политике, пажња је посвећена превасходно првој деценији по окончању рата и трима државама, Југославији, Мађарској и Румунији. Тако постављена, конференција је омогућила компаративне увиде, повлачење паралела између ситуација у суседним државама, увиђање разлика и сличности приликом суочавања са подударним проблемима и изазовима.

На панелу посвећеном мировним уговорима било је речи о последицама које су споразуми склопљени 1919–1920. године имали по Мађарску (dr Iván Bertényi) и Румунију (prof. dr Claudiu Topor), као и о питању настојања за научном и политичком ревизијом историје краја Првог светског рата и Версајског мировног уговора (др Миле Бјелајац). У оквиру панела о привредним реформама и стагнацији указано је на значај различитог економског наслеђа области које су ушле у састав Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца на привредни развој новонастале државе (доц. др Јелена Рафаиловић), као и на политику мађарске владе према наслеђеним друштвеним и привредним проблемима током прве послератне деценије (dr Gergely Romsics). Велико интересовање присутних изазвао је панел посвећен питању националних мањина и мањинској политици у послератној Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца/Југославији (др Зоран Јањетовић), Румунији (doc. dr Alexandru Murad Mirinov) и Мађарској (dr Ferenc Eiler). Последњег дана скупа било је речи о политици Краљевине СХС/Југославије према суседној Румунији и Мађарској (др Срђан Мићић), о спољнополитичкој ситуацији у којој се налазила послератна Мађарска (dr Zsolt Vitári) и спољнополитичкој стратегији Румуније по окончању Првог светског рата (prof. dr Hans-Christian Maner). Научни скуп је затворен закључним коментаром професора Дитмара Нојтаца (Dietmar Neutatz), који је сумирао теме и закључке до којих се током три дана дошло, и дискусијом којом је модерирао др Матијас Бер (Mathias Beer).

Научном скупу је 31. октобра претходила радионица у којој је учествовало деветоро доктранада из Немачке, Румуније, Мађарске и Србије а која је била посвећена новоуспостављеном европском поретку по окончању Првог светског рата. Радионицу су водили др Зоран Јањетовић и др Волфганг Кеслер (prof. dr Wolfgang Kessler). Пажња је била посвећена посебно питањима Тријанонског уговора, положаја мањина у послератној југоисточној Европи и настанка Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

Током трајања скупа развила се жива дискусија – о питањима територијалних, али и моралних и психолошких последица новоуспостављених граница у југоисточној Европи, о положају и судбини милиона национал-

них мањина, о проблематичним појмовима „праведног“, односно „неправедног“ мира, поретка или граница, о значају аустроугарског наслеђа за разумевање историје новонасталих држава, о перзистентности социјалних, привредних и политичких проблема који су оптерећивали друштва међуратне југоисточне Европе а потицали су из периода хабзбуршке власти, о слици Немачке у државама европског југоистока и др. – која је указала на комплексност историјских појава које су биле тема овогодишњег скупа.

Наталија ДИМИЋ

Међународна научна конференција
The great powers influence on the security of small states,
Охрид, 23–25. 6. 2019.

У организацији Факултета за безбедност у Скопљу и Фондације Hanns Seidel одржана је 10. међународна конференција *The great powers influence on the security of small states* на Охриду. Њен циљ, према речима организатора, био је обраћање пажње на истраживање питања безбедности, с обзиром на недостатак научних радова о овој теми, и охрабривање академске заједнице да размени мишљења на основу својих специфичних научних истраживања. Ова идеја се поклапа са потребом решавања савремених изазова питања безбедности. Проширење спектра научне мисли повезано је са изазовима са којима се суочавају државе, посебно у доба глобалних и динамичних кретања светских процеса.

Конференција је организована у три панела. Први, под називом „Геостратешки интереси и политички утицаји“ (Geostrategic interests and political influences) обухватио је теме као што су: геополитички сукоб концепата, интереса и идеологија у региону: евроатлантска и евроазијска интеграција; руски утицај на Балкану – дестабилизујућа претња или фактор економског раста; турска спољна и безбедносна политика на Балкану; један појас један пут – Кина између економске промоције и демократске препреке; улога САД на Балкану у ери председника Трампа; немачки стратешки интереси у региону. У оквиру другог панела „Нови сигурносни изазови“ (New security challenges and asymmetric threats) истраживачи су говорили о темама као што су радикализам и Балкан; сигурност између стратегија и црвених линија на Балкану; улога недржавних актера у безбедности југоисточне Европе; претње као нови изазови сигурности. На трећем панелу „Глобални покрети и промене политика“ (Global movements and changing policies) изнета су истраживања о темама: миграција, људских права, политичких и сигурносних ризика за мале државе; улога владавине закона у равнотежи између правде и сигурности у међународним односима; сав-